

Na kutiji izvana zlatotiskom je utisnut kraći naslov djela: *Brusina* i za to je iskorišten prepoznatljiv potpis samog učenjaka. Na dnu prve strane kutije je logotip izdavača.

Kad mapu otvorimo pojavi se njen širi naslov. *Ex libris in honorem Spiridionis Brusinae*, i hrvatski: *Brusini u počast*. Dalje, raspoređeno u tri manje cjeline slijede spomenuti uvodni tekstovi, pa svežnjic s faksimilima riba i svežnjic s faksimilima puževa (školjaka). Vjerojatno djeluje kao osvježenje što se tu može također naći strogo odmjereno probir pjesničkih i drugih tekstova iz starije i novije hrvatske književnosti s tematikom mora, riba, puževa, školjki, ribanja... Od Barakovića do Držića i Vetranovića, od Hektorovića do Brusine, Isaaca i Pupačića.

Naposljetku, kako se ovim izdanjem upozorava ne samo na predmet Brusinina znanstvenog i muzejskog rada nego i na veliko blago *Brusinine knjižice* koja je zasigurno jedan od bisera u niski kulturne baštine hrvatskoga glavnog grada, autori su diskretno naznačili da mapu posvećuju i *Gradu Zagrebu o 900. obljetnici njegova prvospomena*. Ovo izdanje ima naznaku *Prirodoslovna mapa 1*. Opravdano se možemo nadati da je od javnosti doživljena kao dostojno i trajno obilježavanje jednog od velikih imena naše znanosti. Ujedno kao promicanje ideja za koje se Brusina zalagao, prvenstveno pomorske orijentacije Domovine, njezina znanstvena istraživanja i dolična muzejskog prezentiranja.

TVRTKOVIĆ, Nikola (gl. ur.): *Iz albuma Franje Košćeca, 1882-1968. In honorem Francisci Košćec. In honour of Franjo Košćec. Dem Naturwissenschaftler zu ehren.* Urednici: J. Balabanić i A. Bregović. Izdavač: Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu i Gradski muzej Varaždin. *Prirodoslovna mapa 2. Natural history portfolio 2. Naturhistorische Mapped 2.* Zagreb 1992. Dimenzije 32.5x23 cm. Luksuzna kutija (S. Hison).

Ovo je druga u zamišljenom nizu "prirodoslovnih mapa" kojima Hrvatski prirodoslovni muzej na originalan način želi slati poruke domaćoj i stranoj kulturnoj javnosti o hrvatskim znanstvenicima. Slično kao i u prirodoslovnoj mapi br. 1 (*Brusini u počast*) autori su se poslužili istim postupkom: tu su pregledno i sažeto napisani uvodni tekstovi iza kojih slijede faksimili crteža olovkom na temu šišaka na hrastu, a sve skupa obuhvaćeno je luksuznom kutijom boje hrasta. Prvi tekst pod naslovom "Gimnazijski profesor, entomolog, florist i muzealac Franjo pl. Košćec (1882-1968)", str. 3-18, napisao je Josip Balabanić, a drugi "Prirodoslovac i estet", str. 19-21, Frane Paro. U svome eseju Balabanić prikazuje ličnost profesora Košćeca (njegovo podrijetlo, školovanje i životni poziv, obitelj, varaždinsku Gimnaziju), zatim Košćecovo djelovanje kao pedagoga, entomologa, florista, izumitelja i muzealca, te napokon njegov interes za šiške. Sud o domašajima Košćecova rada Balabanić izriče ovako: "Uza svoj pedagoški i botanički rad, Košćec najveće je zasluge stekao u području entomologije i muzealstva. On sam intimno smatrao se entomologom koji se bavi znanstvenim sabiranjem. Doista, unatoč činjenici da većinu svojih istraživanja i rezultata rada nije objelodanio, da nije dospio determinirati svu građu, njegove metode sabiranja, postupci prepariranja i brižno opremanje

relevantnim podacima, jasno kažu da je zaista riječ o stručnjaku i istraživaču, a zbirke kukaca koje je ostavio čine vrijednu stručno prikupljenu i znanstveno upotrebljivu muzejsku građu. Ona je dragocjena za sva daljnja istraživanja entomofaune Varaždina, Trakošćana, Ivanšćice i Ravne Gore". Tekst F. Para nastoji proniknuti u motivaciju i nadahnuće koje je potaknulo F. Košćeca na crtanje olovkom tih pomalo bizarnih oblika kao što su šiške. Paro iskazuje uvjerenje da je prirodoslovac Košćec bio pretežno obuzet estetskim doživljajima i raznolikošću prirodnih oblika pa je zato radio svoje crteže bez ikakvih komentara ili naznaka. Ističe posebno autorov "fini osjećaj za komponiranje table koji te znanstveničke crteže dovodi na sam rub umjetničke izražajnosti". Da li stoga što je taj rub i prešao, kako je F. Paro rekao na predavljanju ove mape u Varaždinu, vrijede također Parove riječi da je ostvarenim "rezultatima njegovo crtačko umijeće teško dohvatno mnogim istreniranim ilustratorima".

P.